

Bijbanen van onderwijsvolgende jeugd

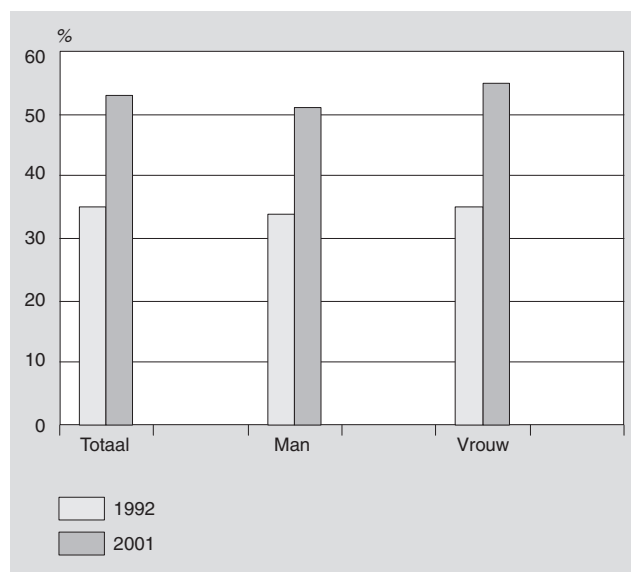
S.C.H.H.L. Lucassen

Bijna zes van de tien jongeren tussen de 15 en 25 jaar is onderwijsvolgend. In 2001 had meer dan de helft van hen een baan naast hun opleiding. Sinds 1992 is dit aantal aanzienlijk toegenomen. Omdat onderwijs volgen op de eerste plaats komt, hebben de meeste scholieren en studenten slechts een kleine baan. Twee derde werkt minder dan twaalf uur per week. Het betreft vooral laaggeschoold werk in de handel en horeca.

1. Ruim de helft van de onderwijsvolgende jeugd heeft een bijbaan

Bijna zes van de tien jongeren van 15–24 jaar volgden in 2001 onderwijs. Het gaat dan om een voltijdopleiding die langer dan zes maanden duurt. In 2001 had ruim de helft van hen een bijbaan naast hun opleiding. Meisjes iets vaker dan jongens. In totaal werkten bijna 570 duizend jongeren naast hun opleiding. In 1992 werkte ruim een derde van de jongeren naast hun opleiding. In tien jaar tijd is dus het aantal jongeren dat naast hun opleiding ook een bijbaan heeft aanzienlijk toegenomen, met bijna 20 procentpunten.

1. Onderwijsvolgenden 15–24 jaar met een bijbaan naar geslacht

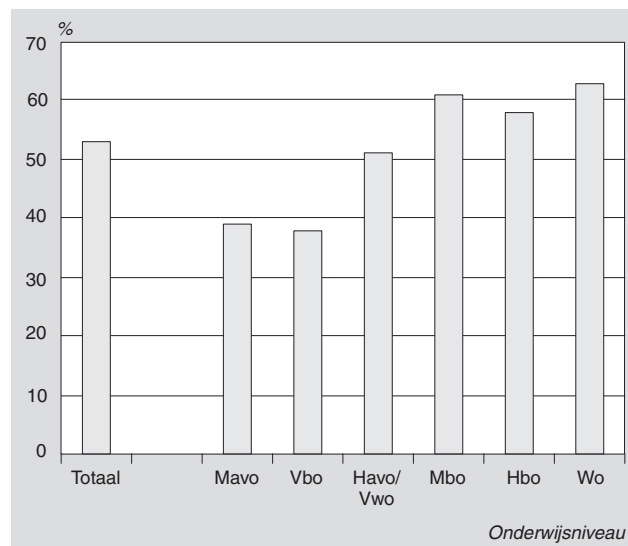

2. Hoger opgeleiden vaker bijbaan

Scholieren van 15 en 16 jaar hebben het minst vaak een bijbaan. Vanaf de leeftijd van 17 jaar blijft het percentage scholieren en studenten dat een bijbaan heeft constant op een niveau van circa 55 procent.

Scholieren en studenten met een hogere opleiding hebben vaker een bijbaan. Universitaire studenten werken het vaakst naast hun studie. In 2001 had ruim 60 procent van hen een bijbaan naast hun opleiding. Ook van de mbo-leerlingen heeft zes op de tien een bijbaan. Van de mavo/vbo scholieren werkte 38 procent in 2001 naast hun voltijdopleiding. Opleiding heeft dus een duidelijke invloed op het wel of niet hebben van een bijbaan. Deze invloed wordt niet indirect door leeftijd veroorzaakt. Ook bij elke leeftijds-categorie afzonderlijk blijft het verschil tussen de opleidings-niveaus bestaan.

2. Onderwijsvolgenden 15–24 jaar met een bijbaan naar hoogst gevolgd onderwijsniveau, 2001

3. Autochtone scholieren en studenten werken vaker naast studie

Autochtone onderwijsvolgenden van 15–24 jaar verdienen vaker wat bij dan hun allochtone leeftijdsgenoten. Van de honderd autochtonen hebben er 57 een bijbaan, van de allochtonen 39. Niet-westerse scholieren en studenten hebben minder vaak een bijbaan dan westerse allochtonen. Van de niet-westerse allochtone jeugd heeft 34 procent een bijbaan naast hun opleiding, tegenover 46 procent van de westerse allochtonen. De verschillen tussen autochtone en allochtone jongeren hangen deels samen met hun onderwijsloopbaan. Allochtone jongeren zijn wat lager opgeleid dan autochtone jongeren. Niettemin blijft bij elk onderwijsniveau het verschil tussen autochtonen en allochtonen duidelijk zichtbaar.

Staat 1 Onderwijsvolgenden van 15–24 jaar met een bijbaan naar herkomst, 2001

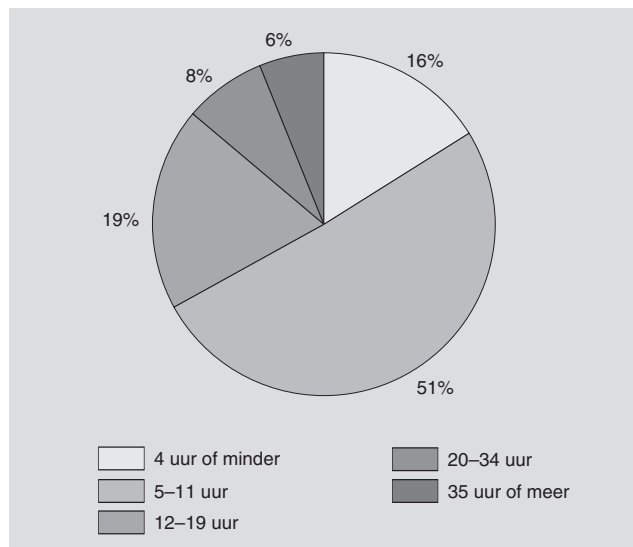
	%
Totaal	53
Autochtonen	57
Allochtonen	39
Westerse allochtonen	46
Niet-westerse allochtonen	34

4. Twee derde bijbanen kleiner dan 12 uur per week

Omdat onderwijs volgen op de eerste plaats komt, hebben werkende scholieren en studenten meestal maar een klein bijbaantje. Een gemiddelde onderwijsvolgende met een bijbaantje werkt ongeveer acht uur per week. Twee derde van alle werkende scholieren en studenten werkt minder dan twaalf uur per week.

Er zijn ook onderwijsvolgenden die er naast hun voltijdopleiding een volledige baan op nahouden. Dit is echter maar een kleine groep; in 2001 had 6 procent een baan van minstens 35 uur per week. Deze fulltime bijbanen verrichten scholieren en studenten vooral in de zomer.

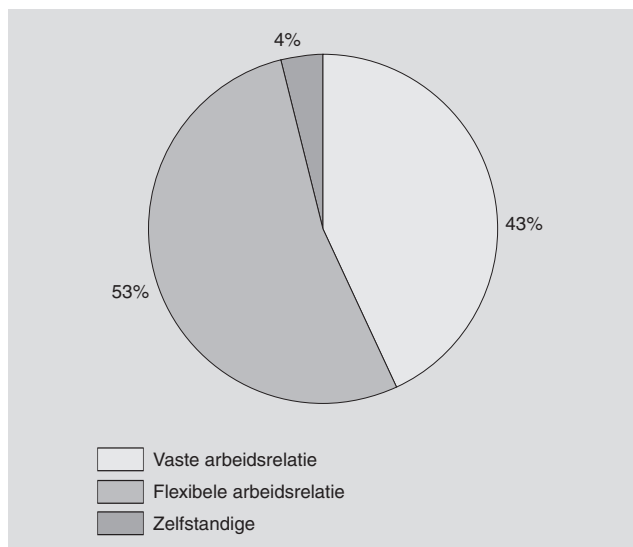
3. Onderwijsvolgenden 15–24 jaar met een bijbaan naar wekelijkse arbeidsduur, 2001

5. Vaak flexibel werk of laaggeschoold werk in handel of horeca

Ruim de helft van de werkende scholieren en studenten heeft een flexibele arbeidsrelatie. Zij hebben een contract voor minder dan een jaar of werken een wisselend aantal uren per week. Zes van de tien flexwerkers werkt als uitzend-, oproep- en invalkracht.

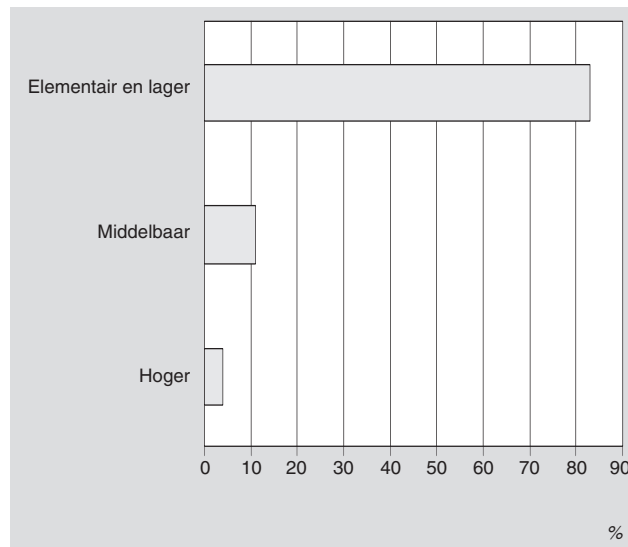
4. Onderwijsvolgenden 15–24 jaar met een bijbaan naar arbeidsrelatie, 2001

Veel scholieren en studenten hebben een bijbaan waarvoor weinig opleiding is vereist. Ruim acht van de tien hebben een baan op elementair of lager niveau. Slechts een gering gedeelte van de onderwijsvolgende jeugd heeft een bijbaan op een hoger beroepsniveau.

Ruim een derde van de werkende onderwijsvolgende jeugd heeft een baantje in de handel. Zij verdienen vooral wat bij als winkelbediende, vakkenvuller of kassamedewerker. Daarnaast werkt 15 procent in de horeca, onder meer als kelner/serveerster of barbediende. Een ander deel van de onderwijsvolgenden heeft een bijbaan als schoonmaker of bezorger van kranten, tijdschriften of folders. Al deze beroepen zijn gemakkelijk in deeltijd te vervullen. Bovendien wordt het werk vaak in de avonden en in het weekeinde gedaan, zodat het goed te combineren is met een voltijdopleiding.

5. Onderwijsvolgenden 15–24 jaar met een bijbaan naar beroepsniveau, 2001

Staat 2
De tien meest uitgeoefende bijbanen van werkende onderwijsvolgenden van 15–24 jaar, 2001

	%
Totaal	100
Winkelbediende	13
Vakkenvuller	10
Kassamedewerker	8
Kelner, serveerster	8
Glazenwasser, interieurverzorger	6
Kranten-, tijdschriften-, folderbezorger	5
Buffetbediende, barbediende	3
Arbeider tuinbouw	3
Lader, lossen, magazijnknecht, verhuizer	2
Postbesteller	2
Ander beroep	39

6. Technische toelichting

Alle gegevens zijn afkomstig uit de Enquête beroepsbevolking (EBB). De EBB is een steekproefonderzoek onder personen die in Nederland wonen, met uitzondering van personen in inrichtingen, instellingen en tehuizen (institutionele bevolking). Voor de EBB wordt elk jaar een steekproef getrokken van ongeveer 1 procent van de Nederlandse bevolking.

De onderwijsvolgenden in dit artikel betreft de jongeren die een substantiële actuele opleiding volgen. Dit zijn personen van 15–24 jaar die in de EBB aangeven onderwijs te volgen in voltijd, met een duur van langer dan zes maanden.

Tot op heden werd bij het beschrijven van bijbanen van onderwijsvolgenden gebruik gemaakt van de EBB-vraag over 'maatschappelijke positie'. Aan respondenten wordt dan gevraagd welke omschrijving men het beste bij zichzelf vindt passen: werkende met betaald werk, werkloos, vrijwilliger, arbeidsongeschikt, scholier of studerende, huisvrouw of huisman, gepensioneerd of met de VUT of geen van deze. Bij het beschrijven van de bijbanen van onderwijsvolgenden werd de groep scholieren/studerenden beschouwd als onderwijsvolgenden. Aangezien deze vraag subjectief is, is besloten om voortaan de bijbanen van onderwijsvolgenden te beschrijven met de in dit artikel gevolgde methode. Van daar dat eerder gepubliceerde cijfers over dit onderwerp niet geheel vergelijkbaar zijn met dit artikel.

Tabel 1
Onderwijsvolgenden van 15–24 jaar met een bijbaan, 2001

	Totaal	w.v. met bijbaan	
	<i>x 1 000</i>		<i>% met bijbaan</i>
Totaal	1 071	570	53
Geslacht			
Man	539	277	51
Vrouw	532	292	55
Leeftijd			
15 jaar	186	68	37
16 jaar	171	84	49
17 jaar	145	84	58
18 jaar	118	68	58
19 jaar	115	67	58
20 jaar	105	61	58
21 jaar	82	50	61
22 jaar	69	44	64
23 jaar	48	26	54
24 jaar	31	17	55
Hoogst gevolgd onderwijsniveau			
Mavo	149	58	39
Vbo	100	38	38
Havo/vwo	191	97	51
Mbo	256	156	61
Hbo	312	182	58
Wo	62	39	63
Herkomst			
Autochtonen	841	480	57
Allochtonen	230	89	39
Westerse allochtonen	87	40	46
Niet-westerse allochtonen	143	49	34